

периферією прогресує, збільшується соціальна нерівність територій і, відповідно, рівня життя населення. Це серйозно загострює проблему регіональної безпеки країни.

В умовах зростання глобальної конкуренції та економічної кризи малі міста починають набувати стратегічне значення, оскільки є суб'єктами економіки на мезорівні і в цій якості здатні забезпечити стійкі позиції розвитку економічної сфери. Будь-який критичний стан місцевої громади, регіону або суспільства в цілому є потенційний ризик для його соціального порядку. Більш того, критичний стан суспільства найчастіше обумовлено саме сучасними процесами модернізації, урбанізації, глобалізації, які носять нелінійний, переривчастий (і навіть зворотно-поступальний) характер. В результаті цих процесів, середа і життєзабезпечення міст стає вкрай нестійким.

Доводиться констатувати, що нові загрози, викликані негативними наслідками глобалізаційних процесів, або посилять проблеми малих міст України, або нададуть нового імпульсу їх розвитку на базі створення виробництва вітчизняної продукції, здатної замінити раніше імпортовані товари. Регіональні та муніципальні структури управління можуть стати основними суб'єктами розвитку інноваційної діяльності.

1. Аналітична доповідь до щорічного послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2018 році». URL: http://www.niss.gov.ua/public/File/analit_dopovid_POSLANNYA_2018_FINAL_Oct_02.pdf

2. Основні напрями забезпечення комплексного розвитку малих монофункціональних міст. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/521-2000-%D0%BF/ed20120823/find?text=%CC%E0%EB%E5+%EC%B3%F1%F2%E5>.

3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

4. Діагностика регіонального розвитку. Класифікація регіонів за рівнем соціально-економічного розвитку URL: https://pidruchniki.com/1212012462996/rps/diagnostika_regionalnogo_rozvitku_klasifikatsiya_regioniv_rivnem_sotsialno-ekonomichnogo_rozvitku.

5. Соціологи розповіли, які проблеми найбільше турбують українців. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2017/06/22/224891>.

Рудий Я.Ф.

студентка

Бондаренко Л.П.

к.е.н., доцент

Національний університет «Львівська Політехніка»

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Ефективна банківська система є потужним фактором, який забезпечує сталий економічний розвиток держави. Банківський сектор є найбільш вразливим при настанні кризових явищ в економіці. Саме тому важливим є створення середовища довіри між банками та їх клієнтами для мінімізації впливу економічних коливань на обсяги та динаміку вкладів населення. В Україні функцію захисту депозитів населення виконує Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО).

ФГВФО є установою, що виконує спеціальні функції у сфері гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку, а також ліквідації банків у випадках, встановлених законодавством [3].

ФГВФО (далі Фонд) був створений на основі Указу Президента України від 10.09.1998 р. з метою забезпечення захисту інтересів фізичних осіб – вкладників банків, при цьому початковий розмір відшкодувань на той час становив 500 грн [2, с. 135].

Учасниками Фонду є, відповідно, самі банківські установи. Участь банків у Фонді є обов'язковою згідно чинного законодавства. Особливості участі перехідного банку у Фонді

визначаються Законом та нормативно-правовими актами Фонду [3]. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб забезпечує учаснику системи гарантування вкладів виплату недоступних депозитів у разі банкрутства даної банківської установи. На сьогоднішній день максимально допустима виплата за вкладами встановлюється в межах 200000 гривень. В порівнянні з 1998 роком дана сума збільшилась у 400 разів.

Починаючи з 2014 р. внаслідок фінансової кризи, НБУ запровадив більш жорсткі вимоги до фінансового стану діючих банків, що привело, в свою чергу, до значного скорочення числа банківських установ. Як результат, кількість банків-учасників ФГВФО зменшилася на 57% з 2014 по 2019 рр. (рис. 1).

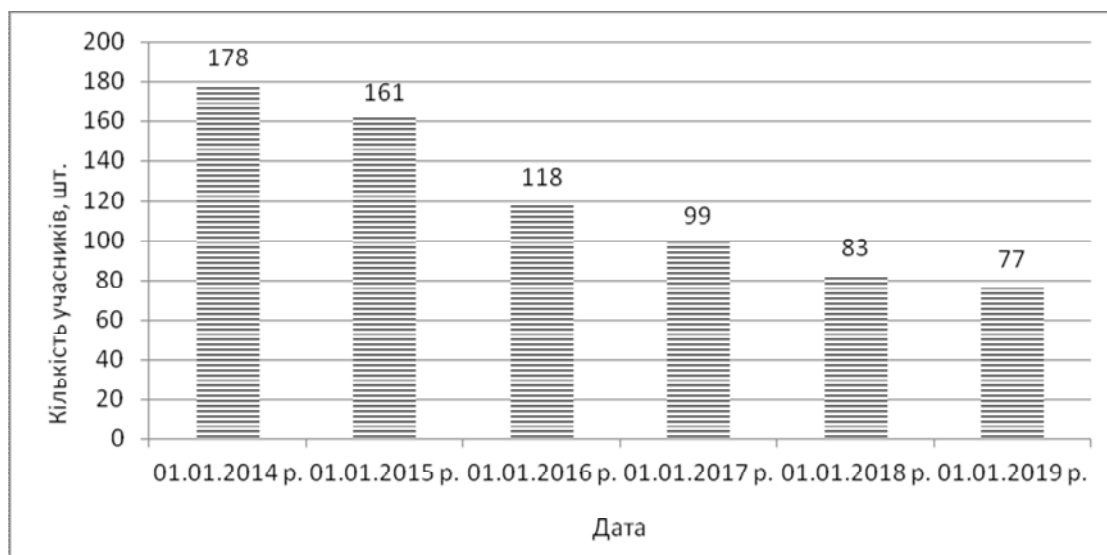

Рис. 1. Динаміка кількості банків-учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб за 2015-2019 рр.

Джерело: сформовано на основі [1]

За даними рис.1 можна зробити висновок, що з 01.01.2014 р. по 01.01.2019 р. кількість учасників скоротилась на 101 банк. Це в першу чергу пов'язано з очищенням банківської системи і виводом з ринку слабких банківських установ, що є позитивним явищем, оскільки більш високі вимоги до рівня банківської ліквідності та фінансової стійкості дають можливість підвищити рівень захищеності та довіру фізичних осіб до банківського сектору.

Таблиця 1

Дані щодо вкладів фізичних осіб в банках-учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб протягом 2014–2019 рр.

Дата	Сума вкладів фізичних осіб, млрд.грн.	Кількість вкладників, млн.осіб	Середній розмір вкладу, грн.	Процент покриття кількості вкладників, %
01.01.2014	402,6	47,4	8 486	99,4
01.01.2015	382,1	46,5	8 213	98,7
01.01.2016	362,3	44,7	8 104	98,8
01.01.2017	382,1	41,1	9 298	98,6
01.01.2018	413,8	41,0	10 104	98,5
01.01.2019	438,4	40,7	10 776	98,4

Джерело: сформовано на основі [1]

Аналізуючи дані щодо вкладів фізичних осіб в період з 2014-2019 рр., бачимо переважно позитивну динаміку (табл. 1). Банківському сектору вдалося досить швидко стабілізувати і, навіть, збільшити рівень вкладів серед населення, хоча кількість вкладників

загалом все ж скоротилася, але зріс середній розмір вкладу. Проаналізувавши співвідношення середнього розміру вкладу та суми гарантування, треба зазначити, що більшість вкладників все ж не вкладають суми понад гарантовану державою суму, що свідчить про досить обережну і вичікувальну позицію вкладників банків.

Для подальшого ефективного функціонування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб необхідно проведення низки змін:

- 1) вдосконалення українського законодавства в сфері захисту громадян;
- 2) стабілізація стану економіки в країні, адже це прямо впливає як на фінансове становище банків, так і на довіру населення до банківських установ;
- 3) залучення консультантів з розвинутих країн світу, які мають стійку систему захисту власного населення у банківській сфері та країн;
- 4) Фонд гарантування вкладів фізичних осіб повинен також більше концентрувати свою роботу у напрямку допомоги банкам, які знаходять на межі банкрутства або мають важке фінансове становище.

1. Статистика Фонду гарантування вкладів фізичних осіб / Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. URL: <http://www.fg.gov.ua>.

2. Еш С.М. *Фінансовий ринок*: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури. 2011. 528 с.

3. Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» № 4452-VI від 23.02.2012. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>.

4. Грошово-кредитна статистика / Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish>.

Синютка Н.Г.

к.е.н., ст.викладач

Бондаренко Л.П.

к.е.н., доцент

Курило О.Б.

к.е.н., доцент

Національний університет «Львівська політехніка»

ДЕРЖАВНІ ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ В УКРАЇНІ В ЕПОХУ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

Рациональне витрачання державних коштів на публічні цілі є стратегічним завданням для сучасної України та глобального світу. Корупція, лобізм, непрозорість у сфері публічного споживання спричиняє вразливість усіх державних інститутів, гальмує соціально- економічний розвиток, спотворює конкурентне бізнесове середовище. Епоха інформаційних технологій, а надто її сучасний прояв – діджиталізація або цифровізація – не просто привносить нові цифрові об'єкти в життя соціуму, а перетворює його в суспільство мережових взаємодій, трансформує структуру й формат праці, зайнятості та підприємництва. В умовах глобалізації саме діджиталізація фіскалі імплікує інноваційні можливості та інструменти для реалізації політики державних видатків на якісно новому рівні.

У вітчизняних наукових працях державні видатки розглянуто через призму їхнього складу та структури, поділу на поточну та капітальну (інвестиційну) компоненти, застосування програмно-цільового методу їхнього формування, наголошено на необхідності спеціальних процедур адміністративного контролю за видатковою частиною бюджетів тощо. Зарубіжні економісти А. Шех [1, 3], Р. Фішер [2], Дж. Акер [1], П. Хеллер [4] розглядають державні видатки як частину фіскального простору, обумовлюють їхню необхідність з точки зору теорії суспільного добробуту.

В широкому розумінні здійснення державних видатків обумовлюється необхідністю надання державних послуг, а отже, визначається як забезпечення державою певних товарів